

В териториалния обхват на община Априлци се намира част от Национален парк „Централен Балкан“ - Резерват “Северен Джендем”.

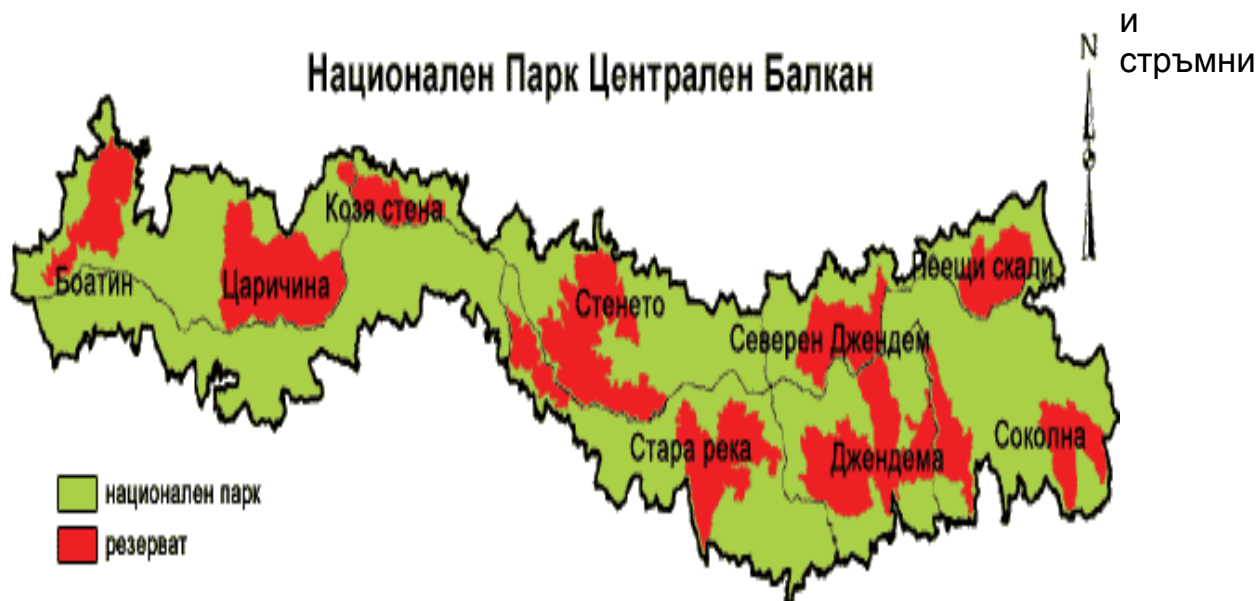
Национален парк Централен Балкан

Територията на Национален парк Централен Балкан съхранява много уникални за страната и за Европа растителни и животински видове и местообитания. Биологичното разнообразие на парка, уникалният ландшафт на региона, разнообразният климат са в основата на съществуващите туристически продукти. Биологичното разнообразие в региона е съхранено в система от защитени територии – резервати, Национален парк, Природен парк, природни забележителности и местности.

През месец октомври 2003 година паркът получи сертификат за членство в Европейската мрежа от защитени територии PAN Parks, в т.ч. и правото да ползва запазената марка PAN Parks. Засега този сертификат е притежание на четири европейски паркови администрации. За посетителите с природозащитна култура марката на PAN Parks означава гарантирано високо качество на услугите и преживяванията сред дивата природа. В същото време знакът удостоверява, че туристите, които пребивават на съответната територия и местните хора, както и предлаганите туристически услуги не увреждат природата, а допринасят за нейното опазване. Същата загриженост се отнася и за културно-историческото наследство на региона.

Членството на Национален парк Централен Балкан в мрежата на PAN Parks е признание за високото качество на ресурсите, съхранявани на територията му, както и на териториите граничещи с парка и за равнището на дейностите по тяхното опазване.

От особено значение за запазване на биоразнообразието и националния генетичен фонд има природния резерват “Северен Джендем”, който е част от Национален парк “Централен Балкан”. Резерват “Северен Джендем” е обявен на 30 септември 1983 г. Площта му е 1610 хектара. Той е най-високо разположеният резерват в Национален парк “Централен Балкан”, опазващ изключително дива, непристъпна и красива част от Стара планина – изворната част от водосбора на река Видима. “Северен Джендем” обхваща северните отвесни склонове на връх Ботев. Непристъпни скални пояси, къси

вододели, върхове с обратни наклони, скални мостове, зъбери, пропасти, множество водопади и обширни тревисти заравнености, свидетелстват за уникални геологични процеси. Почти 2/3 от резервата са покрити със стръмни вековни гори. Резерватът опазва субалпийски скални и горски местообитания. Характерни са вековните букови и буково-елови гори. Редки и застрашени от изчезване видове са оцелели само в тази естествена крепост и никъде другаде в България. Запазено е необичайното съобщество на сибирска хвойна, миртолистен рододендрон и синя боровинка, както и единственото в света находище на урумово плюскавиче. Връзката с другия резерват – “Джендема”, го прави част от обширна обетована земя – убежище за дивата коза, мечката, вълка, благородния елен, сърната, скалния орел, сокола скитник и скалолазката.

Животинското богатство на резервата е обусловено от многообразието на местообитания и екологични ниши. Проучванията върху ентомофауната извеждат 376 вида и подвидове насекоми, като те се оценяват като само една трета от очакваното разнообразие. С най- висок процент на ендемизъм е разред Coleoptera- 17 % от видовете, като някои от тях са: *Amaria messae*, *Bembidion rhodopense*, *Carabus montivagus*, *Xenion ignitum*, *Carabus violaceus*, *Oriena variabilis balcanica* и други. С висока ендемичност сред

пеперудите е род *Erebia*- *E. alberganus*, *E. cassioides kinoshitai*, *E. rhodopensis*. Установени са 15 реликтни таксона, концентрирани основно във високите части на планините- *Phytocoris pini*, *Lygus wagneri*, *Nibis brevis*, *Orthops basalis* (разред Heteroptera), *Gnophos glaucinarius peruni* (разред Lepidoptera).

Основен представител на рибите е балканската пъстърва (*Salmo trutta fario*). Сред земноводните и влечугите типични, както за парка като цяло, така и тук са жълтокоремна бумка (*Bombinator variegata*), жаба дървесница (*Hyla arborea*), живороден гушер (*Lacerta vivipara*), усойница (*Vipera berus*), медянка (*Coronella austriaca*) и др.

Орнитофауната на резервата е представена от около 80 вида. Сред тях са обитатели на високата планина като планински кеклик (*Alectoris graeca*), алпийски бързолет (*Apus malba*), жълтоклюна гарга (*Pyrrhocorax graculus*), балканска завирушка (*Prunella collaris*), скална овесарка (*Emberiza cia*), птици на буковите гори- полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), белогуш дрозд (*Turdus torquatus*), белогръб кълвач (*Dryocopus leucotos*), привързани към субалпийските съобщества видове- сивогуша завирушка (*Prunella modularis*), горска бърбрица (*Anthus trivialis*), елов певец (*Phylloscopus collybita*).

Северен Джендем е еталон за богатството и състоянието на прилепната фауна у нас. Установени са 18 вида, от които 8 са световно застрашени. Дребните бозайници са представени от 25 вида (разр. Insectivora- 6, разр. Lagomorpha- 1, разр. Rodentia- 16). Интерес представляват популациите на лалугера (*Spermophilus citellus*) и сляпото куче (*Nannospalax leucodon*). От едрите бозайници емблематична е дивата коза (*Rupicapra rupicapra*). Срещат се още вълкът (*Canis lupus*), сърната (*Capreolus capreolus*), дивата свиня (*Sus scrofa*), белката (*Martes foina*), кафявата мечка (*Ursus arctos*) и др.

Защитена местност “Злиевци” е обявена със заповед № 2194/12.12.1968 година на Министъра на горите и горската промишленост, първоначално като историческо място “Държавна гора в м.Бунаря”, землището на с. Зла река, Община Априлци, област Ловешка заведено под № 256 в Държавния регистър на защитените територии, с площ 3,1 ха, и прекатегоризирано със заповед № РД – 734/10.06.2003г. на Министъра на Околната среда и водите в защитена местност с наименование “Злиевци”.

Вековни дървета на територията на Община Априлци

Отделни вековни или забележителни дървета във или извън населените места се обявяват за защитени, съгласувано с физическото или юридическото лице – собственик на имота, в който се намира дървото. Директорът на съответната регионална инспекция по околна среда и водите и собственика подписват протокол, в който се посочват местонахождението и характеристиките на дървото – вид, възраст, височина и други особености, неговото състояние и необходимите поддържащи мерки, както и зъдълженията на собственика за опазване на обекта.

Собствениците на дървета, обявени за защитени са длъжни:

1. да ги опазват от унищожаване или увреждане;
2. да уведомяват съответната регионална инспекция по околна среда и водите за настъпили промени в състоянието на обекта;
3. да съгласуват със съответната регионална инспекция по околна среда и водите дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието на обекта;
4. да осигуряват достъп на представители на регионалната инспекция по околна среда и водите до имота за извършване на проверки по състоянието на защитените дървета.

Забранени са дейности водещи до унищожаване, увреждане или влошаване физиологичното състояние на дърветата, обявени за защитени.

Разполагаме със следната информация за вековните защитени дървета на територията на община Априлци:

1. Единично дърво зимен дъб */Quercus petraea/* в м. “Йорговци”, землище на с. Велчево, общ. Априлци, обл. Ловеч обявено със заповед №1762/28.06.1972 г. на МГОПС /МГГП/, ДВ бр.59/72, което съгласно справка на РИОСВ – Плевен от 16.11.1981 г. се намира на пътя Троян-Априлци; местоположение - поземлен имот № 10567.313.30 по КККР на с.Велчево; собственик на имота е Община Априлци, съгласно АОС 241/19.07.2012г.; състояние на дървото е добро.

2. Единично дърво бук */Fagus sylvatica/* в кв. Видима, м. Въртяжката, землище гр. Априлци, обявено със заповед № 3734/06.10.1965 г.на МГГП, което съгласно справка на РИОСВ – Плевен от 16.11.1981 г. се намира по пътеката за х.”Плевен” като изходен пункт е м. “Мазането”; местоположение - поземлен имот на територията на НП “Централен Балкан”; Дървото е частично изсъхнало.

Европейската екологичната мрежа НАТУРА 2000

Натура 2000 представлява мрежа от защитени зони в Европа. Нейната цел е да осигури дългосрочно опазване в добро състояние на точно определени ценни растителни и животински видове, както и местата, които обитават.

Тя включва специални защитени райони, определени от страните-членки на Европейския съюз (ЕС), СЪГЛАСНО Директивата за запазване на природните местообитания и Директивата за защита на дивите птици. Обект на защита по двете директиви са около 140 природни местообитания и над 600 вида растения и животни със значение за ЕС. Страните членки следва да установят разпространението на тези местообитания и видове в своите територии и да поставят част от тях под защита, както и да осигурят механизми за тяхното управление с цел запазване и устойчиво ползване.

България е една от най-богатите на биологично разнообразие в Европа държави.

Като принос за Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, страната ни трябва да защити над 80 типа местообитания, както и най-важните местообитания на 100 вида растения и 226 вида животни, определени от европейските директиви.

Всяка защитена зона се обявява със заповед на министъра на околната среда и водите, с която се определят нейните граници. Проектът на заповед за всяка защитена зона се подлага на обществено обсъждане. Той се публикува в поне един национален ежедневник и в едномесечен срок всяко заинтересовано лице може да изрази своето становище, но само по режимите и ограниченията, а не по границите.

I. Защитени зони по Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна на територията на Община Априлци са:

- 1. Защитена зона “Централен Балкан” BG 0000494**
- 2. Защитена зона „Видима” BG0000618**
- 3. Защитена зона “Централен Балкан - буфер” BG 0001493**

II. Защитени зони по Директива 79/409/ЕИО на Съвета за опазване на дивите птици на територията на Община Априлци са:

- 1. Защитена зона “Централен Балкан” BG 0000494**
- 2. Защитена зона “Априлци” BG 0002110**
- 3. Защитена зона “Велчево” BG 0002111**
- 4. Защитена зона “Централен Балкан - буфер” BG 0002128**